

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v právnej veci žalobcu: **L., a. s., P., B.**, IČO: X., zast. C. advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom P., X. B., IČO: X., proti žalovanému: **S. P. P., a. s., M., B.**, IČO: X., zast. Advokátskou kanceláriou E.-K., s. r. o., N., B., IČO: X., o **určenie neplatnosti vypovedania zmluvy o dodávke plynu**, vedenej na Krajskom súde Bratislava pod sp. zn. 1Cob 263/2009, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo 73/2010 zo 17. marca 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. marca 2011, č. k.: 2Obo 73/2010-690 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 21. mája 2009, č. k.: 23Cb/259/2005-551 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 656,22 eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie z dôvodov uvedených v jeho

odvolaní. Podaním doručeným odvolaciemu súdu 23. júna 2010 zoberal svoj návrh späť v celom rozsahu a žiadal, aby odvolací súd späťvzatie návrhu pripustil, napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava II z 21. mája 2009, č. k.: 23Cb/259/2005-551 zrušil a konanie zastavil.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením z 24. júna 2010, č. k.: 1Cob 263/2009-647 späťvzatie návrhu nepripustil.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd späťvzatie návrhu doručil krátkou cestou na pojednávaní dňa 24. júna 2010 žalovanému, ktorý písomne do zápisnice uviedol, že so späťvzatím návrhu nesúhlasí.

Podľa ust. § 208 O. s. p. ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Keďže v prejednávanej veci neboli splnené podmienky podľa ust. § 208 O. s. p., pretože žalovaný so späťvzatím návrhu nesúhlasil, odvolací súd späťvzatie návrhu nepripustil.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalobca, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací uznesením zo 17. marca 2011, č. k.: 2Obo 73/2010-690 tak, že odvolanie žalobcu odmietol.

Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Tento opravný prostriedok sa považuje za univerzálny procesný úkon, ktorým sa účastník môže brániť proti výsledku postupu a konania prvostupňového súdu v riadnom opravnom konaní. Odvolaním sa môže napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa. Súdom prvého stupňa podľa platného právneho stavu môže byť okresný súd a krajský súd, ak je vecne príslušný na konanie v prvom stupni (§ 9 O. s. p.).

Podľa ust. § 10 ods.1 O. s. p. o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov rozhodujú krajské súdy. O odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10 ods. 2 O. s. p.). V ustanovení § 10 O. s. p. je pre procesnú oblasť zakotvená funkčná príslušnosť uvedeného stredného a najvyššieho článku súdnej sústavy, a to príslušnosť na konanie o opravných prostriedkoch

proti rozhodnutiam, vynesným v prvostupňovom konaní. Opravnými prostriedkami proti rozhodnutiam vynesným v prvostupňovom konaní sa v zmysle § 10 O. s. p. rozumejú riadne opravné prostriedky-odvolania (§ 201 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, keďže o späťvzatí návrhu na začatie konania v čase, kedy už prvostupňový súd rozhodol, správne rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací podľa ust. § 208 O. s. p. Rozhodnutie odvolacieho súdu z vyššie uvedených dôvodov preto nemožno napadnúť odvolaním, nakoľko odvolanie proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu pre jeho neprípustnosť podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.

Proti tomuto uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podal dovolanie žalobca, pričom prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 237 písm. f) O. s. p.

Má zato, že prípustnosť odvolania v posudzovanej veci vyplýva zo zásady dvojinštančnosti konania a tým, že odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu, odoprel mu možnosť preskúmania rozhodnutia Krajského súdu, ktoré je v posudzovanom prípade prvostupňovým rozhodnutím. Dovolateľ ďalej vyčíta napadnutému uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jeho nepreskúmateľnosť. Taktiež poukázal na skutočnosť, že dňa 24. júna 2010 malo byť Krajským súdom v Bratislave vykonané verejné vyhlásenie rozhodnutia vo veci. V uvedený deň však vzhľadom na späťvzatie návrhu vykonané žalobcom, súd pristúpil k otvoreniu pojednávania, na ktorom bo vypočutý žalovaný. Žalobca sa predmetného pojednávania nezúčastnil, nakoľko nariadenie pojednávania mu nebolo oznámené žiadnym spôsobom. Nesúhlas žalovaného so späťvzatím návrhu považuje dovolateľ za irelevantné, keďže neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie a vedenie pojednávania, čo má za následok irelevantnosť akýchkoľvek úkonov účastníkov vykonaných na pojednávaní. Preto navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a uviedol, že nesúhlasí s názorom žalobcu. Odvolací súd (Krajský súd v Bratislave) postupoval správne - § 156 ods.2 O. s. p., keď po odročení pojednávania na deň 24. júna 2010 nepredvolal účastníkov konania, pretože išlo iba o verejné vyhlásenie rozsudku. Tomu zodpovedá aj ustálená súdna prax s tým, že ak súd odročí pojednávanie len na účely vyhlásenia rozsudku, zverejnenie tohto vyhlásenia, ktoré

musí byť vždy verejné, uverejní na internetovej stránke www.justice.gov.sk. Tak tomu bolo aj v prejednávanej veci. Následne sa žalovaný podrobne zaoberal rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré žalobca v dovolaní poukázal a má zato, že neobstojí právny názor žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pretože odvolací súd nezdôvodnil, z akých dôvodov sú rozhodnutia ÚS SR predložené žalobcom na daný prípad nepoužiteľné, lebo sa dotýkajú iných procesných okolností. Nie je povinnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby vo svojom rozhodnutí zdôvodňoval, akých iných procesných skutočností sa rozhodnutia ÚS SR týkajú, ak je zrejmé, že nie sú použiteľné na daný prípad. Ďalej žalovaný poukázal na ust. § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré pre odôvodnenie požaduje stručnosť, jasnosť, výstižnosť a presvedčivosť, nie teda obšírnosť a hypotetické úvahy, ktoré chýbajú žalobcovi v odôvodnení napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nota bene ešte pri uznesení, na ktoré sa ustanovenia o rozsudku vzťahujú iba primerane (§ 167 ods. 2 O. s. p.). Právny úkon žalovaného nemožno považovať za irelevantný, pretože súd bol povinný pred samotným rozhodnutím takýto súhlas si od žalovaného vyžiadať, čo aj urobil. Žalovaný má zato, že späťvzatie návrhu bolo súdu riadne doručené žalobcom, čím tento prejavil svoju vôľu. Nie je preto dôvod, aby k nesúhlasu so späťvzatím návrhu, ktoré urobil žalovaný, sa mal vyjadrovať ešte žalobca. Vyjadrenie nesúhlasu so späťvzatím návrhu je zákonné právo žalovaného, na čom nemôže žalobca nič meniť. Ostatné tvrdenia žalobcu sú právne bezvýznamné v rozpore s ust. § 156 ods. 2 O. s. p., § 96 ods. 2 ako aj § 208 O. s. p. Preto žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti v súlade s ust. § 241 ods. 1 a je odôvodnené tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p. (§ 241 ods. 2 O. s. p.), pristúpil dovolací súd ku skúmaniu, či v predmetnej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Keďže dovolanie smeruje voči uzneseniu, dovolací súd prípustnosť dovolania skúmal podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

Podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd rozhodoval vo veciach postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska.

Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolací súd konštatoval, že prípustnosť dovolania nie je daná podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., keďže napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je takým uznesením, aké sú taxatívne vymenované vo vyššie citovanom ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

V citovanom ustanovení § 237 O. s. p. sú taxatívne vymenované vady konania, ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v ust. § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti zisťuje jej existenciu bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady tvrdil alebo netvrdil. Ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takouto vadou, zruší toto rozhodnutie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Dovolateľ, ktorý prípustnosť dovolania odvodzuje podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p., má zato, že postupom odvolacieho súdu-Krajského súdu v Bratislave mu bolo znemožnené realizovať procesné práva priznané mu O. s. p. tým, že na pojednávanie konané 24. júna 2010 nebol riadne predvolaný, následkom čoho nemohol zaujať stanovisko k nesúhlasu žalovaného k späťvzatiu návrhu žalobcom.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací nariadil pojednávanie na deň 3. júna 2010 za účelom prejednanie odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp. zn.: 23Cb/259/2005, na ktoré boli účastníci konania cestou ich právnych zástupcov riadne predvolaní (doručenky č. 1. 612). Žalobca svoju neprítomnosť ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania, čomu odvolací súd vyhovel.

Následne odvolací súd – Krajský súd v Bratislave oznámením na úradnej tabuli súdu stanovil termín vyhlásenia rozsudku (24. júna 2010 o 9,15 hod. na č. d. 56). Takýto postup odvolacieho súdu je v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. Dovolaciemu súdu neušlo pozornosti, že právny zástupca žalobcu o termíne vyhlásenia rozsudku vedel už 17. júna 2010, čo mu bolo oznámené Krajským súdom v Bratislave a jeho tvrdenie, že nemal možnosť oboznámiť sa ku skutočnostiam a tvrdeniam uvedenými na pojednávaní 3. júna 2010 neobstojí, keďže toto pojednávanie bolo odročené na žiadosť žalobcu (č. 1. 628 a č. 1. 636) pre práceneschopnosť právneho zástupcu žalobcu, čo je dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania v zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p. Neakceptovanie tohto dôvodu na odročenie pojednávania Krajským súdom v Bratislave by bolo odňatie možnosti konať pred súdom. Ak teda bolo pojednávanie odročené podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. (práceneschopnosť právneho zástupcu žalobcu) je potrebné tvrdenie žalobcu o nemožnosti žalobcu pre krátkosť času sa oboznámiť so skutočnosťami a tvrdeniami na pojednávaní 3. júna 2010 hodnotiť ako účelové bez právneho základu.

Žalobca zaslal odvolaciemu súdu späťvzatie návrhu, ku ktorému sa na výzvu súdu musel vyjadriť žalovaný (§208 O. s. p.), bez jeho vyjadrenia by súd nemohol o tomto návrhu

rozhodnúť. So skutočnosťou, že žalobca vzal návrh späť sa však žalobca nemusel oboznamovať-išlo o jeho prejav vôle a na vyjadrení žalovaného nemohol nič meniť.

Dovolací súd dospel k záveru, že námietka žalobcu, že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom neobstojí.

K porušeniu zásady dvojinštančnosti namietanej žalobcom dovolací súd zaujal nasledovné stanovisko.

Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť rozhodnutia súdu prvého stupňa, pokiaľ to zákon výslovne nevyklučuje. Teda odvolaním možno napadnúť ako rozsudok tak aj uznesenie súdu prvého stupňa, rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno napadnúť odvolaním.

Dovolací súd je názoru, že k porušeniu dvojinštančnosti v danej veci nedošlo, keďže odvolací súd (Krajský súd v Bratislave) nerozhodol o inom predmete konania, než o ktorom rozhodoval súd prvého stupňa, skutkové a právne predpoklady obidvoch uplatnených nárokov sú aspoň čiastočne odlišné a nejde iba o odlišnú formuláciu žalobného návrhu. Taktiež treba zdôrazniť skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu (Krajského súdu v Bratislave) nedošlo k reálnemu zásahu do práv dovolateľa. Tento v súlade so zákonom (§ 208 O. s. p.) rozhodoval o procesnom úkone účastníka konania – žalobcu, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie (späťvzatie návrhu) a treba ho považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl.46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky. Keďže základom súdnej ochrany je jej poskytnutie tomu právu, o ochranu ktorého účastník súdneho konania súd požiadal, je jeho prirodzenou súčasťou aj oprávnenie účastníka súdneho konania rozhodnúť o tom, že sa ochrany svojho práva (buď prostredníctvom prvostupňového či odvolacieho konania) “zrieka“ na základe späťvzatia návrhu podľa § 96 ods. 1 alebo § 208 O. s. p. Na ujmu uvedeného nie je ani to, že o späťvzatí návrhu rozhodne súd až potom, čo zistí stanovisko druhého účastníka súdneho konania. Súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky je nielen oprávnenie domáhať sa zákonom stanoveným postupom ochrany svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ale aj rozhodovať o tom, že tento spôsob ochrany svojho práva účastník súdneho konania už naďalej nepovažuje za vhodný. (I. ÚS 30/1997)

Zákonodarca v ustanovení § 202 ods.1 až 4 O. s. p. stanovuje, proti ktorým rozhodnutiam súdu prvého stupňa nie je odvolanie prípustné.

Podľa ust. § 10 O. s. p. platí, že o odvolaniach proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa rozhoduje odvolací súd, ak nejde o rozhodnutia taxatívne uvedené v ust. § 202 O. s. p. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že proti rozhodnutiam odvolacích súdov odvolanie nie je prípustné a to ani v prípade, ak odvolací súd rozhodol už v odvolacom konaní o prípustnosti späťvzatia návrhu žalobcom.

Dovolací súd preto dospel k názoru, že dovolanie žalobcu podľa ust. § 237 písm. a) až g) O. s. p. nie je prípustné a ani podľa písm. f) a to ani z dôvodu nedostatočného odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), keďže toto má všetky náležitosti vyžadované zákonom.

Dovolací súd preto skúmal, či uznesenie odvolacieho súdu – Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

K iným vadám je povinný dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak ich dovolateľ neuplatnil, ako dovolací dôvod prípustnosti dovolania. Ak iné vady nemajú za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci, dovolací súd k nim neprihliadne.

Dovolací súd konštatoval, že uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky trpí tzv. inou vadou a to omylom pri aplikácii práva, keď Najvyšší súd Slovenskej republiky použil správny právny predpis – Občiansky súdny poriadok ale nesprávne ho vyložil. Táto nesprávnosť konkrétne spočíva v tom, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnej veci nebol odvolacím súdom Krajskému súdu v Bratislave, keďže Krajský súd v Bratislave bol odvolacím súdom (§ 10 ods. 1 O. s. p.). Za tejto situácie tak Najvyšší súd Slovenskej republiky mohol byť len súdom dovolacím-§ 10a ods. 1 O. s. p. Preto, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o podaní žalobcu “odvolaní“ proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Bratislave) ako súd odvolací, rozhodoval ako funkčne nepríslušný súd a rozhodoval o veci právoplatne rozhodnutej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného preto uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo73/2010 zo 17. marca 2011 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.) s tým, že bude jeho úlohou posúdiť existenciu podmienok konania vzhľadom na právoplatné uznesenie odvolacieho súdu (Krajského súdu v Bratislave) a následne rozhodnúť.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. februára 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.